

ЗМІСТ¹

Лірик тиші і грому. <i>Ростислав Семків</i>	5
«Я для тебе горів...» <i>Євген Сверстюк</i>	9
Палімпсести Василя Симоненка. <i>Анатолій Ткаченко</i>	19
Від упорядників	71

ВИБРАНІ ТВОРИ

ПОЕЗІЯ

ЛІРИКА

«Не лицемірити, не чванитись пихато...»	75
«Страшно! Мені минуло...»	75
«Буду тебе ждати там, де вишня біла...»	76
*Про поезію	76
Мій Київ	77
*«Сонце ясними бризками...»	78
«Повертався пізно з косовиці...»	78
«Я морочусь другий день над римами...»	79
«Я їду від поїзда додому...»	79
«Снігу, снігу сиплеться довкола...»	79
**Пісенька (Жарт)	80
*«Ходить вітер п'ятий і голосить...»	80
«Біля клубу лине в небо пісня...»	81
*«Гей, удар, музико...»	81
*«Знову хлопці випили по чарці...»	82
*Освідчення	82
«Аж з-за гаю ...»	83
***Невідсланий лист («Друже мій, Іллюша! Брате мій коханий...»)	83

¹ Задокументовані тексти, а також ті, що публікуються з виправленням помилок і відхилень, які змінюють прочитання чи датування, позначено зірочкою (*); надруковані у книжковому форматі вперше, — двома (**); узагалі вперше — трьома (***).

У полі	84
Сучасний роман	85
** «“Любиш?” — сказав дівчині...»	85
«Попрощаємся, земле кохана...»	86
Автобіографія поета	87
«Думи невеселі, як осінні хмари...»	87
Прийшла весна	88
* «Як хороше радіти без причини...»	88
Лист	89
* «Щось нове у грудях забриніло...»	89
*** Син	90
* «Коли із заліку попруть...»	90
*** «От уже відцвіли сади...»	90
*** «А я ходжу, не знаю — чому...»	91
*** «Зірка покотилася повільно...»	92
*** «Розірвалася хмара наді мною...»	92
* «Сонце світить, як завжди світило...»	93
«Скільки хникають вже коханці...»	93
Леся Українка	94
Ще один протест	94
«Ми брехні завжди легше вірим...»	95

Із добірки «ДЛЯ СЕБЕ»

* Моя любов	96
** «Ні, я не буду поетом таким...»	97
* Друзі	97
*** Посадили колись в лісосмузі	98
* «Луг дихне в обличчя прохолоду...»	99
* Вдома	99
* «Ти питаєшся, матусю...»	100
* Я б також	101
* Сама	101
*** «Яром та долиною...» (I)	102
* «Яром та долиною...» (II)	102
* З дитинства	103
* Після лекцій (Олесю Каліхевичу)	105
** Т. К. («Чи знаєш ти, що вітер пустотливий...»)	105
*** «Часом в серці гряде буря...»	106
** «Здається, вже не бачити нічого...»	106

*Дівчино!	107
*Розмова	107
*Два ініціали	108
*«Надворі ліс у жовтому халаті...»	108
*Проводи	109
*«Я не бував за синіми морями...»	110
*Танок	110
*Гей, товаришу!	111
*«— Спиши! Спиши! — Промчиться, ніби вихор...»	111
*«Ти розвалила б мармурові стіни...»	112
*Дівочі жарти	112
*«Мені б давно вже кинуть слід...»	112
*«А в долині чебреці...»	113
*«Розтягну я ввечері гармонію...»	113
*«Ходить хлопець кругом хати...»	114
*Упала ніч...	114
*«Вже два десятки стукнуло хлопчині...» (Собі самому) ..	115
«Не докорю ніколи і нікому...»	115
«Я в світ прийшов не лише пити й їсти...»	116
*Не діждалась	116
*Дві голубки	117
*«Гей, мовчать діброви...»	117
*Шум полів	117
«Немає смерті. І не ждїть — не буде...»	118
На заробітки	118
*«Ти стояла під стендом, зіпершись на руку...»	119
*Весняна хвороба (Любов)	120
«Можливо, знову заgrimлять гармати...»	120
«Я так люблю твої суворі чари...»	121
«Деь на горизонтї хмара-хустка...»	121
Нїч в озерї	122
Моя вина	122
У вагонї	123
*Матерї	124
Мандрївник	124
*Пейзаж	125
*Безсмертя. Голос предків (Безсмертні предки)	125
*«Нареченїй»	126
*Толїка	127

Сучасна лірика	127
*Вербова гілка	127
*«Заграє смерть іржавою трубою...»	128
**Осінь	129
Синій конверт	129
*Літо	130
*Пісня	131
*Гнівні сонети	131
1. Погода	131
2. * * *	132
Я («Не знаю, ким — дияволом чи Богом...»)	132
**Наречена	133
*Осіня мелодія	134
Переспів з народної	134
Зустріч	135
*Зміни	135
Поет і природа	136
Поет	136
*Посвята	137
*Брама	138
Сторож	138
Маленькі сонця	139
***«Я вже списався, не створив нічого...»	139
*Безсонна ніч	140
*«Все ще моє — попереду...»	140
*«Чи про славу, чи неславу, чи про сором і біду...» (Іспанка)	141
*Русь	141
I. «З глибин віків і гордо, й величаво...»	141
II. «Підводив голову народжений титан...»	142
III. «І війни йшли не тільки ради слави...»	142
*«Земля кричить. Шинкують кров'ю війни...»	143
*«Верби послали тіні химерні...»	143
*Компаньйонка (Dame de compagne)	144
*«Я був бездумний, млявий, мов амеба...»	145
*«Буде весна. Різнотонними струнами...»	145
**«За іншим ти у віршах сумувала...»	146
*«Ти йшла з села дорогою гнилою...»	146

«Проходять дні. Життя стікає...»	147
Гіпербола	148
«Ти до мене прийшла не із казки чи сну...»	148
*Миська русалка	148
*«Небо зорі у воду сіє...»	149
*«Ти байдужа, як мертве місто...»	149
Старість	150
«Вже день здається сивим і безсилим...»	151
Відповідь Сому	151
«Мені здавалась пошлою й бридкою...»	152
«О, ці міста, мов електричні скати...»	152
Вулична сцена	153
Розкішні трупи	153
47-й рік	154
Можна	154
«Я йшов один. Алеї гомінливі...»	155
Чари ночі	156
*«Ночі крадуться нахмурені...»	157
«Ридає ранок на холоднім бруку...»	157
«Захлинулись тісні бульвари...»	158
*«Не бажаю я нічого, хочу тільки одного...»	158
Вона прийшла	159
*«Осінній вечір морозом дихав...»	159
«Я не знаю, хто ти, що ти, чи люблю тебе, чи ні...»	159
«Осінь. Довгі дощі, тумани...»	160
«Зимовий вечір...»	160
«Приплелася така нісенітниця...»	161
«Я тобі галантно не вклонюся...»	161
Фіалки	162
«Довго будуть сумніви долати...»	163
«Коли б тобі бажав я сліз і муки...»	163
Межа	163
Українська мелодія	164
«Флегматично зима тротуаром поскрипує...»	164
«Я досхоchu напився милої отрути...»	165
Провесінь	165
*Малюсі	166
«Ляються, і плачуть, і сміються...»	166
«Моя наречена розумна і вродлива...»	167

Кривлякам	167
«Маячать у вітринах манекени...»	167
«Ви плачете? У вас, напевне, горе...»	168
Квіти	168
«Іду, не хрестячись, в дорогу...»	169
Тиша	169
«Я тут один, мов у чужому краї...»	170
Сонце	170
«Я юності не знав. Нудотно і похмуро...»	170
«Так пройде все. Душа закам'яніє...»	171
Грудочка землі	172
«Ми думаєм про вас. В погожі літні ночі...»	173
Ошукана могила	174
Ровесникам	175
«Я закоханий палко, без міри...»	175
*Пильному (Порада товаришеві з КДВ)	176
Головешка	176
Дід умер	177
*Дупло	178
Мій родовід	179
***«В мене усе в родоводі ясно...»	180
*«Хто у тому винен, я не знаю...»	181
*«Може, ти зі мною надто строга...»	182
***Ранок	182
*«Всі “образи” й “кривди” до одної...»	183
*«Я і в думці обняти тебе не посмію...»	183
Муза і редиска	183
«І знову сам воюю проти себе...»	184
Чую	185
«Я не люблю зими — вона така убога...»	185
Тиша і грім	186
*«Забинтую у серці рану...»	191
**«Черевики! Черевики! Черевики — перший сорт...» ..	191
*«Є в коханні і будні, і свята...»	192
*Суперники	193
«Спади мені дощем на груди...»	195
«Моралісти нас довго вчили...»	195
«Я хочу бути несамовитим...»	196
Море радості	196

*Жорна	197
«Виє вітер, довго виє, навіть слухать обрида ...»	199
«Берези, в снігу заанімілі...»	199
*«Ніби краплі жовті, в темну воду...»	200
«Все було. Дорога закричала...»	201
«Ти не можеш мене покарати...»	201
Перший	202
Пучок суниць	203
Лист читачів поету	204
«Дотліває холод мій у ватрі...»	205
Варвари	206
Прощання Федора Кравчука, колгоспного конюха, з старою хатою	206
*«Стільки в тебе очей...»	207
*«У нього на плечах сиділи зорі...»	209
*Фокстрот	209
*Про тебе («Я дивлюся в твої розтривожені очі...»)	210
*«Між думками зчинилися галас і бійка...»	211
*«В букварях ти наряджена і заспідничена...»	212
*«В грудях набубнявіла тривога...»	213
***«Уночі я підслухав, як стогне земля...»	213
*«Задивляюсь у твої зіниці...»	213
*«І чудно і дивно якось...»	214
*Дерев'яний ідол	215
«Прости мені, земле, дурість мою...»	216
Баба Онися	216
*Лист до всесвітнього обивателя	217
*Закохана	218
*Ікс плюс ігрек	219
***«Як це чудово і як це знаменно...»	220
*Нудний карнавал	220
*Чадра	221
*Абазури	222
*Вказівка музи	222
*«Впало сонце в вечірню куряву...»	222
*Сірий солдат	223
*«Ти спішила од мене, ти квапилась дуже ...»	224
*«Юність в інших завше загадкова...»	225
*«Я мрію про тебе, а ти — про нього...»	226

* «Ой майнули білі коні...»	226
* «Говорю я з тобою мовчки...»	227
* Піч	228
* Косар	229
* «Ви, що складали псалми і оди...»	230
Одурена	230
«Древній, обікрадений народ!»	231
Містиківі, що неймовірно прудко втівав од поїзда	231
* Пересторога славолюбцеві	232
* До суєсловів	232
Я... («Він дивився на мене тупо...»)	232
* «Загубив роззява м'яч...»	233
* «У душі моїй...»	233
* Догматики	234
* «Я чекав тебе з хмари рожево-ніжної...»	235
* Лебеді материнства	236
* «Я чую у ночі осінні...»	237
* «Учать мене вибухати...»	238
* «У маленьких очах відбивається світ...»	238
*** «Ріки прудко біжать...»	239
*** «Вся вона од щастя мерехтіла...»	239
Пішла	240
* «Може, так і треба неодмінно...»	240
«Понеси мене на крилах, радосте моя...»	241
«На білих конях пронеслися роки...»	242
* Засівна	242
«Цвіла ромашка в полі на межі...»	243
«Верби й тополі, діброви й гаї...»	243
Вишивальниці	244
* Український Лев	244
«Встає над нами сонце, як вставало...»	245
«Ні перед ким не станеш спину гнути...»	246
* Перехожий	246
* Галасливому менторові	247
* «Ну скажи — хіба це фантастично...»	248
* «Благословенна щедрість! Все від неї...»	249
Самотність	250
* Веселий похорон	250
* До папуг	251

«Найогидніші очі порожні...»	251
*«О земле з переораним чолом...»	252
«Темно у вікнах. Давно уже сплять всі, напевно...»	253
*Одинока матір	253
*Злодій	254
*Крапля в морі	255
*«Гей, нові Колумби й Магеллани...»	256
*Завірюха	257
*Крик ХХ віку	257
*Некролог кукурудзяному качанові, що згнів на заготпункті	259
*«Як не крути...»	260
*«Через душі, мов через вокзали...»	260
*Чекання	260
«Навіщо бундючитися пихато...»	261
*Герострат	261
*«Світ який — і не оглянуть зором...»	262
«Світ який — мереживо казкове!..»	262
«Люди часто живуть після смерті...»	263
Монархи	264
«Чорні від страждання мої ночі...»	264
«Скільки б не судилося страждати...»	265
«Ти знаєш, що ти — людина?..»	266
Помилка	267
«Минуле не вернеть, не виправить минуле...»	267
Україні	268
Осінній дисонанс	268
З вікна	269
«Там, у степу, схрестилися дороги...»	269
*[На цвинтарі розстріляних ілюзій]	270
«Де зараз ви, кати мого народу?..»	271
«Розвели нас дороги похмурі...»	271
Сумнів	272
«Я не хочу спокійним бути...»	272
Покара	273
Моя мова	273
Невже?	274
*«Торжествують...»	275
«Земле рідна! Мозок мій світліє...»	275

«Люди — прекрасні...»	276
*«Забився вітер важко в очереті...»	277
«Заспані сни оточили мене...»	277
«І буде все, що має бути...»	278
Не вір мені	278
*Курдському братові	279
«Сниться мені невідома Італія...»	280
«Є тисячі доріг, мільйон вузьких стежинок...»	280
Прирученим патріотам	281
Жебрак	282
«Я не помру від розпачу і муки...»	283
Ворон	283
«Маленьке — не смішне...»	284
« — Вибирай! — припрошує мене...»	284
Сумніви	285
«Щоб полюбити, треба звикнути...»	285
«Нашої заслуги в тім не бачу...»	285
«Сам собі підспівувать не стану...»	286
«Прощай, мій зошите!..»	286
«Пробіснувались хуртовини й тучі...»	287
«В житті є світоч в кожній людині...»	288
«...Слабке створіння! Помилка природи!..»	288
«Балакуни з блискучими очима!..»	289

ПОЕМИ

Червоні конвалії	290
*Голодна симфонія	298
Кирпатий барометр	305
Хуліганська Іліада, або Посоромлення Гомера	311

ВІРШОВАНІ НОВЕЛИ

Кривда	315
*Дума про щастя	316
Повернення	318

БАЙКИ

Вовк-миротворець	321
Лев у клітці	321
*Лев ім'я змінив	322

*Хміль на дубі	323
Комета і сірник	323
I.	323
II.	324
Ріка й заплава	324
*Чиряк	325
*Мудра Паляниця	325
*Ю-виляємо	326
Суд	327
Кривий полозок	328

Із циклу «ЗАЯЧИЙ ДРІВ»

Вовкам на зло	329
***Дурна синиця	329
*Ховрах	329
*Що правда, то правда	330
*Чорна зрада	330
*Є за що... ..	330
*Хвалилися миші	330
*Причина успіху	331
*А в кого ж... ..	331
*Помстилися	331
*Годинник	331
*Камінь	332
*Така служба	332
*Є чого дивуватися	332
*Мудра сова	332
*Квочка і сито	333
Яке зухвальство!.. ..	333
За діло б'ють	333
Балакучий ліхтар	333
Крилатий та безкрила	334
Чи додумається?	334
Молот	334
«На мене Пес отой досаду наганя...»	335
Їм справді однаково	335
А в голові що?	335
Дуби не гнуться до землі	335

САТИРИЧНІ ЕПІТАФІЇ**МАНДРІВКА ПО ЦВИНТАРЮ**

Бюрократові	336
Брежунові	336
Плазунові	336
Любителю вказівок	337
Кляузникові	337
*Заздрісникові	337
Холуєві	337
Затискувачеві критики	338
*Епітафія на моїй могилі	338
*Одному сатирикові	338
*Хабарникові	339
*Не дочекався...	339
*Епігонові	339
*Кокетці	339
*Роззяві	340
*Менторові	340
*Майстрові засідать	340
*Ледареві	340
*П'яничці	340
*Вирвався на волю	341
*Кривляці	341
*Псевдовченому	341
*Злодієві	341
*Метушливому	342
*Підозріливому	342

БАЛАДИ, ПРИТЧІ

Тінь	343
Русалка (<i>легенда</i>)	344
Язык (<i>балада</i>)	348
Балада про зайшлого чоловіка	349

КАЗКИ

*Цар Плаксій та Лоскотон	351
*Подорож у країну Навпаки	358
Казка про Дурила	365

ПРОЗА

ГУМОРЕСКИ

Психологічний поєдинок	373
Неймовірне інтерв'ю	376
Підслухана розмова	378

НОВЕЛИ

Білі привиди	380
Сірий пакет	384
*Бальзам	386
**Він заважав їй спати	388
*Ніхто не знає	391
*Чорна підкова	394
*Кукурікали півні на рушниках...	396
*Посмішки нікого не ображають	399
*Наївне дівчисько	402
*Вино з троянд	405
Весілля Опанаса Крокви	409

ОПОВІДАННЯ, МАЛЕНЬКА ПОВІСТЬ

*Дума про діда	411
*Однорукий лісник	415
Бенкет на току	420
*Огида	424

ДРАМАТУРГІЯ

*[«... Там, де вишня біла...»] (<i>Студентська п'єса</i>)	443
*Бенкет небіжчиків (<i>Пунктири сценарію</i>)	486

ПЕРЕКЛАДИ

ЗІ СЛОВАЦЬКОЇ*Любомир Фелдек*

*Незнайомі	493
*Монограми	493
*Кашка	494

З ЧЕСЬКОЇ*Їржі Гаусман*

*Іконоборська пісня 495

Франтишек Гелнер

*«Не жду нічого од реформ...» 496

Йозеф Кайнар

*Спритний поет 497

З РОСІЙСЬКОЇ*Олександр Блок*

*«Не для того себе величав паладином...» 498

*«Все на землі умре — і молодість, і мати...» 498

*«Все спочатку за жарти сприймала...» 499

*В ресторани 499

КРИТИКА**СТАТТІ РЕЦЕНЗІЇ, ВІДГУКИ, ІНТЕРВ'Ю**

Краса без красивостей 501

Радіоінтерв'ю після виходу збірки «Тиша і грім» 505

[Відповідь на «Анкету одного запитання...»] 506

Початок дороги 509

Декорації і живі дерева 513

[Про поезію Миколи Вінграновського] 516

Поема про Кобзаря 518

Сонячний акорд 521

Чим не задовольнив фільм 524

Нота у величній симфонії 527

ПУБЛІЦИСТИКА**ФЕЙЛЕТОНИ**

Як хлів пожежників підвів 529

*Падіння трухлявої сцени 531

Шполянська «магнітна аномалія» 534

СПОГАДИ, ЩОДЕННИК

[Початок студентства] 537

[Запис 1956 року]	541
Окrajці думок	541

ЛИСТИ

*[Чернетка листа до редактора]	549
*До Іллі Бердника	549
*До Андрія Махині	550
*До Анатолія [Косматенка]	552
*До Людмили Півторадні (у заміжжі — Симоненко)	552
*До Олексія Щербаня	566
*До Василя Діденка	579
*До Миколи Сома	580
*До Анатолія Перепаді	583
До Мирослава Мицика	592
*До Надії Романюк	592
*До Євгена Дударя	594
*До Миколи Негоди	600
*До Івана Світличного	602
До Бориса Антоненка-Давидовича	608
*До Григорія Кочура	609
До Петра Ротача	613
В президію правління Спільки письменників України	614

ДОДАТКИ

ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНІ СТАТТІ, СПОГАДИ, ЕСЕЇ

Слово про поета. <i>Іван Світличний</i>	617
Василь Симоненко прилетів на білому коні. <i>Євген Сверстюк</i>	621
Виступ на вечорі, присвяченому 30-літтю з дня народження Василя Симоненка, в Будинку літераторів 16 січня 1965 р. <i>Іван Дзюба</i>	627
Серед грому і тиші. <i>Василь Стус</i>	637
Більший за самого себе. <i>Іван Дзюба</i>	655
Симоненко — ідея. <i>Євген Сверстюк</i>	671

Всі ми з одного часу і з одного народу.	
<i>Микола Вінграновський</i>	677
[З Аллою Горською і Василем Симоненком у Биківні]. <i>Лесь Танюк</i>	682
Спогадання про альма-матір. <i>Ілля Бердник</i>	688
Лицар поезії. <i>Станіслав Тельнюк</i>	700
«В мене власна погорда єсть». <i>Микола Кіпоренко</i>	713
«Канадський родич». <i>Євген Дудар</i>	727
Люди — прекрасні! <i>Микола Сніжко</i>	732
Поема про українську Жанну д'Арк. <i>Микола Сніжко</i> ...	736

ВІРШОВАНІ ПРИСВЯТИ

Василеві Симоненкові. <i>Іван Драч</i>	749
Пам'яті Василя Симоненка. <i>Тамара Коломієць</i>	751
Пам'яті Василя Симоненка. <i>Микола Вінграновський</i> ...	752
Балада про людину, у якої дорога не закінчиться. <i>Борис Олійник</i>	754
Симоненкові. <i>Ігор Панковський</i>	756
В. Симоненкові. <i>Іван Світличний</i>	757
«Не бійтесь, мамо, не треба...» <i>Станіслав Чернілевський</i>	758

АВТОРИ СПОГАДІВ, СТАТЕЙ, ВІРШІВ	761
--	------------

ПРИМІТКИ	765
-----------------	------------

БІБЛІОГРАФІЯ	805
---------------------	------------